

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 4380/22
11.10.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Снежане Живковић, председника већа, Маје Чогурић и Миленије Петричевић, чланова већа, у парници тужиоца “Raiffeisen Bank” д.д. Босна и Херцеговина, Змаја од Босне бб, Сарајево, Ново Сарајево, чији је пуномоћник Светлана Анђелковић Милошевић, адвокат из Београда, Косовска 34, против тужених АА из ..., са пребивалиштем у ... и ББ из ..., чији је заједнички пуномоћник Верица Лакић, адвокат из Београда, Дринчићева 23, ради утврђења, одлучујући о жалби тужених, изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду П 293/20 од 14.04.2022. године, у седници већа одржаној дана 11.10.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ жалба тужених као неоснована и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Вишег суда у Београду П 293/20 од 14.04.2022. године у ставовима првом, трећем и четвртном изреке.

ОДБИЈАЈУ СЕ захтеви тужиоца и тужених за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и утврђено да је ништав споразум о деоби заједничке имовине супружника потврђен (солемнизован) од стране јавног бележника ... у Београду 27.05.2019. године под бројем ОПУ 470-2019, закључен између тужених супружника АА и ББ. Ставом другим изреке одбачена је тужба у делу којим је тражено да се наложи РГЗ Служби за катастар непокретности Чукарица да изврши брисање права својине уписане у корист тужене ББ на следећим непокретностима: пословном простору за који није утврђена делатност у ..., број стана ... у ниском приземљу, корисне пов. 34 м², уписан у ЛН ... КО ..., трособног стана у поткровљу у ул. ... улаз ..., број стана ..., корисне пов. 142 м², уписан у ЛН ... КО ... и стана у поткровљу у ул. ... број улаза ..., број стана ..., корисне пов. 66 м², уписан у ЛН ... КО ..., и упише право својине на овим непокретностима у корист туженог АА, као недозвољена. Ставом трећим изреке одређена је привремена мера и забрањено туженој ББ да до правноснажног окончања поступка у овој правној ствари

отуђи или оптерети непокретности, и то: пословни простор за који није утврђена делатност у ул. ... у ниском приземљу, корисне пов. 34 м², уписан у ЛН ... КО ...; трособан стан у поткровљу у ул. ..., корисне пов. 142 м², уписан у ЛН ... КО ...; стан у поткровљу бр. ..., у ул. ..., корисне пов. 66 м², уписан у ЛН ... КО ..., а евентуално изјављена жалба не задржава њено извршење. Ставом четвртим изреке обавезани су тужени да тужиоцу солидарно накнаде трошкове поступка у износу од 585.000,00 динара.

Против ставова првог, трећег и четвртог изреке побијане пресуде жалбу су благовремено изјавили тужени, из свих законских разлога предвиђених одредбом члана 373. став 1. ЗПП. Трошкове другостепеног поступка су опредељено тражили.

Тужилац је одговорио на жалбу тужених. Трошкове другостепеног поступка је опредељено тражио.

Испитујући правилност побијане пресуде у оквиру законских овлашћења из одредбе члана 386. ЗПП ("Службени гласник РС" бр. 72/2011, са каснијим изменама и допунама), Апелациони суд у Београду је оценио да жалба тужених није основана.

У поступку доношења побијане пресуде нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тач. 1, 2, 3, 5, 7. и 9. ЗПП, на које другостепени суд пази по службеној дужности, док се на друге битне повреде поступка жалбом тужених посебно не указује.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је у својству повериоца са туженим АА, као јемцем платцем, 02.07.2003. године закључио Уговор о јемству којим се тужени обавезао да за случај да дужник Привредно друштво "... " д.о.о. ... престане да плаћа обавезе по главном уговору о кредиту од 02.07.2003. године којим је тужилац одобрио дужнику финансијску подршку у обављању пословних делатности у износу од 79.250,24 евра, преузима обавезу да повериоцу измири новчано потраживање из главног уговора. Након тога закључено је више анекса тог уговора којима је, између осталог, мењан рок важења главног уговора. Тужени АА је као јемац платац потписао и меницу серије ... у својству издаваоца менице, а потписао је и меницу серије ... у којој је као издавалац менице наведено Привредно друштво "... " д.о.о. ..., а у обе менице је као датум плаћања износа од 12.832.687 КМ наведен 30.06.2018. године. Тужилац се обраћао туженом АА позивом за плаћање доспелог дуга 13.02.2019. године и 20.02.2019. године. Тужилац је у својству повериоца против туженог АА, као извршног дужника, поднео предлог за извршење на основу веродостојне исправе-меница ... коју је "per aval" потписао тужени и менице серије ..., коју је потписао извршни дужник, а ради намирења износа од 12.832.687,11 КМ, по основу уговора о кредиту и пословној сарадњи од 02.07.2003. године, на основу ког предлога је Основни суд у Модричи донео решење о извршењу бр. 860И05087819И од 21.10.2019. године (по основу менице серије ...) којим је дозвољено предложено извршење, као и решење о извршењу бр. 860И05156419И од 22.11.2019. године (по основу менице серије ...). Наведени извршни поступак 860И05087819И није окончан, а у фебруару 2021. године вештак грађевинске струке вршио је тржишну процену некретнине извршеника која је предмет продаје и у фази је заказивања рочишта за продају некретнина.

Дана 27.05.2019. године тужени су, као супружници, закључили и оверили пред јавним бележником споразум о деоби заједничке имовине са клаузулом о потврђивању исправе јавног бележника ... ОПУ 470/19, којим су се споразумели да имовина стечена током трајања брака закљученог 04.10.1981. године, и то трособан стан бр. ..., површине 142 м², у улици ...у ..., у поткровљу стамбене зграде, и пословни простор означен бројем ...у згради број ... у улици ...у ..., изграђеној на кп ... КО ..., уписан у ЛН ... КО ..., са намештајем и другим пословним стварима које су уписане као власништво АА, као и двоетажни стан са галеријом бр. ..., у улици ... у ..., површине 66 м², на кп .... КО ..., уписан у ЛН ... КО ..., са намештајем и другим покретним стварима, као и право својине са уделом од 1/5 идеалног дела на згради ... која се састоји од приземља у месту ..., ..., на кп ..., уписан у ЛН ... КО ..., по основу тог споразума припадне у својину туженој ББ, на основу ког споразума је тужена уписала своје право својине у катастар непокретности. Из исказа тужених првостепени суд је утврдио да парничне странке не живе заједно више од 10 година, да су формално у браку и да тужени АА живи у ..., а тужена ББ у ..., да је пословање туженог у његовим фирмама "...” д.о.о. ..., ... и ... везано искључиво за ..., те да тужена није учествовала у пословању фирми, да се током трајања заједнице у браку бавила децом и није никада радила, да је споразум о деоби закључен када су се фирме туженог нашле у финансијским проблемима, а није закључен раније зато што није било никаквих проблема.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, те одредби чл. 66, 53. став 2. и 103. Закона о облигационим односима – ЗОО, првостепени суд је закључио да је споразум тужених о деоби брачне имовине закључен из недопуштених побуда, на шта указује околност да је исти закључен неколико дана након подношења предлога за дозволу извршења на основу меница као веродостојних исправа и да је покренути поступак принудне наплате тужиоцевог потраживања био разлог закључења наведеног споразума. Тужена је имала сазнање да постоје финансијски проблеми, па су оба уговорача у циљу осујећења права тужиоца као повериоца закључила предметни уговор. Како је недопуштена побуда битно утицала на одлуку туженог АА да такав споразум закључи, а о чему је тужена ББ имала сазнања, то је предметни споразум ништав као привидан и недопуштен правни посао који не одражава стварну вољу уговорних страна, због чега је утврдио да је такав споразум ништав. Првостепени суд закључује и да тужилац има правни интерес за подношење тужбе будући да је исти закључен у циљу изигравања права тужиоца као повериоца, а неоснован је и приговор недостатка активне и пасивне легитимације, будући да је тужилац као заинтересовано лице (поверилац потраживања) активно легитимисан да тражи утврђење ништавости споразума о деоби заједничке имовине закључен између тужених, а тужени као уговорне стране у предметном споразуму су пасивно легитимисани у односу на захтев о коме је суд одлучио.

Наведено чињенично стање утврђено је потпуно и поуздано, правилном оценом изведених доказа у смислу члана 8. ЗПП. Наводима у жалби тужених оспорава се оцена исказа странака и с тим у вези правилност утврђеног чињеничног стања. Изведени докази оцењени су, супротно наводима у жалби, правилном применом одредбе члана 8. ЗПП, а њихова садржина је веродостојно интерпретирана у образложењу побијане пресуде, а потом на јасан начин изнета оцена доказа. Стога, нису основани наводи

жалбе којима тужени врше анализу исказа странака и на свој начин интерпретирају чињенично стање, извлачећи из контекста поједине делове тих исказа. Првостепени суд је правилно применио наведену одредбу ЗПП којом је прописано да суд по свом уверењу, на основу савесне и брижљиве оцене сваког доказа засебно и свих доказа заједно, као и на основу резултата целокупног поступка одлучује које ће чињенице узети као доказане. При оцени доказа суд нема обавезу да се руководи било каквим формалним правилима односно ограничењима, али је дужан да сваки доказ засебно, а потом и све доказе заједно оцењује у складу са правилима логичног закључивања, опште познатим чињеницама и оним што је животно прихватљиво, а што је првостепени суд и учинио побијаном пресудом.

Неосновано се наводима у жалби тужених указује да је нејасан закључак првостепеног суда о недопуштеној побуди којом су се тужени руководили приликом закључења споразума. С тим у вези, првостепени суд правилно закључује да је предметни споразум закључен након подношења предлога за дозволу извршења на основу меница као веродостојних исправа поднетог 15.05.2019.године, односно да је споразум о деоби заједничке имовине закључен 27.05.2019.године у циљу осујећења наплате потраживања тужиоца, на шта упућује и садржина исказа туженог да је одлука о закључењу предметног споразума донета управо у тренутку када су тужени видели да фирме у власништву туженог АА имају финансијских проблема, а за које је проблеме по сопственом исказу знала и сама тужена ББ. Стога, и по оцени другостепеног суда, неуверљиви су искази тужених да је споразум закључен у циљу деобе заједничке имовине и обезбеђења и самосталног располагања тужене имовином која је стечена у браку, а која би њој припала у искључиву својину, при чему се у споразуму ни начелно не спомиње да туженом АА евентуално припада имовина у ... односно ..., и то баш непосредно након покренутог извршног поступка од стране тужиоца као повериоца, а не и у периоду пре тога, будући да је пре више од 10 година по исказима тужених фактички прекинута њихова заједница живота у браку.

Неосновани су наводи тужених да у поступку није доказана њихова намера да предметним споразумом осујете потраживање тужиоца. Сагласно одредби члана 66. став 1. ЗОО привидан уговор нема стварну каузу (основ); странке га закључују само у циљу стварања привида да уговор постоји, због чега такав уговор нема правно дејство. Иако свака уговорна обавеза мора имати основ, који мора бити допуштен, у конкретном случају наведеном уговору допуштен основ недостаје. Приликом закључења тог уговора циљ коме су уговарачи тежили није био да закључе уговор о расподели брачне тековине, већ да изиграју права повериоца да своје потраживање наплати из те имовине, те је оспорени уговор ништав правни посао, сагласно одредби члана 52. ЗОО. По оцени другостепеног суда, тужени су предметним располагањем поступили супротно начелу савесности и поштења установљеним одредбом члана 12. ЗОО, али и забране злоупотребе права (члан 13. истог закона) па је правилан закључак да је основ њиховог располагања недопуштен, због чега је и наведени споразум супружника недопуштен у смислу одредбе члана 52. ЗОО. Наиме, у конкретној правној ситуацији, животно је неуверљиво то да је након покретања извршног поступка од стране тужиоца закључен оспорени споразум само да би странке регулисале своје односе поводом имовине стечене у браку које годинама пре тога нису регулисале, па је првостепени суд правилно закључио да је недопуштена побуда (намера да се осујети тужиочево

потраживање) битно утицала на туженог као дужника да закључи наведени споразум, при чему је тужена знала или морала знати за такву побуду, па се на спорни однос тужених примењује одредба члана 53. став 2. ЗОО којом је прописано да ће уговор бити без дејства ако је недопуштена побуда битно утицала на одлуку једног уговарача да закључи уговор и ако је то други уговарач знао или морао знати због чега је наведени уговор без дејства, а како је то правилно у побијаној одлуци оценио првостепени суд.

Неосновани су наводи у жалби тужених да је споран правни интерес тужиоца, као и његова активна легитимација будући да се у БиХ воде спорови поводом предметног потраживања из уговора о кредиту. Супротно наводима жалбе, првостепени суд је правилно оценио постојање правног интереса тужиоца за вођење ове парнице, као и активну и пасивну легитимацију парничних странака, а разлоге које је у оцени тих приговора дао правостепени суд као правилне прихвата и Апелациони суд, а они се наводима у жалби не доводе у сумњу. Овако поднетом тужбом се сваком лицу које има правни интерес за њено подношење омогућава да спречи евентуалну будућу повреду права или правом признатог интереса уколико до тога буде дошло, у конкретном случају наплату тужиочевог потраживања из имовине која је била предмет располагања оспореним споразумом.

Имајући наведено у виду, без значаја су наводи у жалби којима тужени указује на своје здравствено стање, да тужена није знала за издавање меница и хипотеку успостављену на непокретностима стеченим у браку, те да суд није ценио садржину листа непокретности ... КО ... у којој је на непокретности уписана хипотека у корист Комерцијалне банке Бања Лука, а која је била предмет располагања предметним споразумом јер исте не могу довести до другачије одлуке у овој правној ствари, па их другостепени суд сагласно овлашћењу из члана 396. став 1. ЗПП посебно не образлаже.

Потврђена је и одлука садржана у ставу трећем изреке побијане пресуде којом је одређена предложена привремена мера забране туженој да отуђи или оптерети непокретности које су предмет споразума о деоби заједничке имовине која је донета у складу са одредбом члана 449. у вези са чланом 460. ЗИО, а која важи до правноснажног окончања поступка у овој правној ствари.

Имајући у виду изложено, применом члана 390. и 401. тачка 2. ЗПП одлучено је као у изреци.

Потврђена је и одлука о трошковима парничног поступка на основу одредбе члана 401. тачка 2. ЗПП, јер је донета правилном применом одредби чл. 153. и 154. ЗПП, а исти представљају стварне трошкове тужиоца чија висина је одмерена правилном применом Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката и Таксене тарифе важећим у време доношења одлуке.

Одбијени су захтеви тужиоца и тужених за накнаду трошкова другостепеног поступка. будући да тужени нису успели у поступку по жалби. а одговор на жалбу није обавезна парнична радња па самим тим ни нужан трошак, сагласно одредбама чл. 153, 154. и 165. ЗПП.

**Председник већа-судија
Снежана Живковић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић